

דְּבָרִים שַׁבַּת חֲזוֹן

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 693 במדרשת "ברלינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 582 שנה י"ב זכות העלון מוקדש לרבנו ר' יצחק בן שלמה לוריא - האר"י ז"ל ד' אב תשפ"ב

דְּבָרִים - תוכן ענייני הפרשה

929 תשפ"ב

- א. בר"ח שבט, התחיל משה את משנה תורה, ברמזי תוכחה.
- ב. מינוי שופטים, והמצוה לשפוט בצדק, לא תגורו מפני איש.
- ג. פרשת המרגלים, נרגנות עם ישראל על ה', והגזירה שרק בניהם יבואו לארץ, חטא המעפילים ועונשם.
- ד. מסעי ישראל בעבר הירדן המזרחי - בגבול בני עשו, מואב, ועמון (והאיסור ללחום עמהם).
- ה. מלחמות ישראל עם סיחון מלך חשבון, ועוג מלך הבשן.
- ו. נחלת חצי שבט מנשה, ראובן ובני גד - בארץ סיחון.
- ז. ציווי משה ליהושע, שלא לפחד מלהילחם נגד מלכי כנען, אלא לבטוח בה', כי הוא הנלחם בשביל בני ישראל.

אלו אירועים מרכזיים אירעו בחודש אב?

1. בראש חודש אב נפטר אהרן הכהן, כפי שנאמר (במדבר לג, לח): "וַיַּעַל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֶל הַר הַקָּדֹשׁ עַל פִּי ה', וַיָּמָת שָׁם בַּשָּׁנָה הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ" (במדבר לג, לח).
 2. בתשעה באב נאבק יעקב עם המלאך, שרו של עשו, ונצחו (חדש בחדשו פ"ז).
 3. בתשעה באב נחרבו בית המקדש הראשון והשני (תענית פ"ד מ"ו).
 4. בעשירי באב נולד יששכר (ילקו"ש מ"ז רס"ב).
 5. ט"ו באב ידוע כאחד הימים הטובים לישראל, כדברי המשנה (תענית דף מ"ח) "לא היו ימים טובים לישראל כ-ט"ו באב וכיום הכיפורים".
- לתאריכים אלו בחודש אב יש חוט מקשר: פטירת אהרן הכהן בראש חודש מצביה תמרור בכניסה לחודש זה, ללכת בדרכו של אהרן הכהן שהיה 'אוהב שלום ורודף שלום', וטרח כל ימיו להשכין שלום ואחדות בקרב ישראל, והוא תאריך הפטירה היחיד המוזכר בתורה, כדי ללמדנו אורחות חיים מאהרן הכהן. והמלאך, שרו של עשו, בא להתגושש עם יעקב דווקא בתשעה באב, להראות שיום זה מר ונמהר ליהודים, ולכן בא ביום זה כדי לנצח את יעקב אבינו, לכן ביום ההוא נחרבו שני המקדשות, ואירעו בו פורענויות לאורך הדורות. ובט"ו באב יבנה בית המקדש, כדברי רבי צדוק הכהן מלובלין (פרי צדיק ט"ו באב מאמר א).
- ולידת יששכר - שבט לומדי התורה - בעשירי באב, ללמדנו שמכח התורה עתידין להיגאל. ועל זה היתה נבואת זכריה על "מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְגָּה עַל רֵאשָׁה וְשִׁבְעָה נִרְתְּיָה עֲלֶיהָ שִׁבְעָה" (זכריה ד, ב), בה נרמז עניין הגאולה בזכות התורה, כדברי המלאך אליו: "לא בְּחֵיל וְלֹא בְכַח, כִּי אִם בְּרוּחֵי אֱמֶר ה' צב-אות". בנבואה זו מנבא הנביא על מאור התורה שבכוחו להוציא את עם ישראל מחשכת הגלות לאור הגאולה.

השבת מתחילים את חומש דברים - משנה תורה. פרשת דברים הנקראת בשבת זו, לעולם חלה לפני תשעה באב. ושבת זו מכונה - שבת חזון על-שם ההפטרה (ישעיה א): "חֲזוֹן יְשַׁעֲיָהוּ בֶן אֲמוּץ אֲשֶׁר חָזָה עַל יְהוּדָה וַיְרוּשָׁלַם בַּיְמֵי עֲזִיָּהוּ יוֹתָם אֲחֻז יַחְזִקְיָהוּ מַלְכֵי יְהוּדָה".

נמצאים אנו סמוך לתשעה באב שהשנה חל ביום השבת, מאחר ואין מתענים בשבת (בצומות של פורענות), התענית נדחית ליום ראשון - לתאריך י' באב, לכן כל דיני שבוע 'שחל בו' השנה מתבטלים.

הקשר בין פרשת דברים ליום תשעה באב נעוץ בזה, שבהיות ובני ישראל לא הקפידו להגות בדברי התורה הקדושה, אזי כתוצאה מכך נכשלו בעוון לשון הרע והגיעו לידי שנאת חנם, ולכך גלתה השכינה מעליהם ואף הם גלו מארצם (עיין מסכת יומא ט:). אם כן יש בזה ללמדנו מוסר הרבה, שבכוח דברי התורה להגן על האדם מפני העבירה ולשמור על קדושת פיו, אך בשעה שהאדם מרפה את פיו מלימוד התורה, דברי חולין נכנסים אל פיו, ועד מהרה מתדרדר מדחי אל דחי ובא לידי איסור לשון הרע, הוצאת שם רע, שבועה לשקר וכיוצא בזה.

ופותחת הפרשה: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן... וְלָבֶן וְחִצְרֹת וְדִי זָהָב".

רבינו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א מבאר את הפסוק בדרך הרמז, ולקח נאה ונפלא בצידו, וכך הוא כותב בנועם דבריו: "וְלָבֶן - שִׁיחֵיה לֹו לֵב טָהוֹר וְנָקִי... וִירְחִיק מִמֶּנּוּ שְׁנֵאת הַבְּרִיּוֹת וְהַקְּנָאָה וְהַתְּחַרְוֹת".

לפני פטירתו משה רבינו אומר לישראל דברי מוסר וחוכמה, ובדבריו הוא רומז להם שישתדלו שיהיה להם לב נקי וזך, וזאת יעשו על ידי שירחיקו מליבם מחשבות של קנאה ושנאה כלפי זולתם.

ואת כל זה רמז להם משה במילה "וְלָבֶן", משום שהצבע הלבן מורה על זוך וטוהר.

ידוע כי כאשר מניפים בשדה הקרב דגל לבן, הרי זה אות וסימן לשלום, ומדוע? היות שהצבע הלבן מורה על נקיות וטוהר, ועל כן הדגל הלבן מגלה שאין פניהם עוד למלחמה אלא לשלום.

וכבר לימדונו חכמים ואמרו (סוף מסכת עוקצין): "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום!"

וכמובן שכדי להגיע אל השלום המיוחל צריך שיהיה ליבו של האדם זך טהור ונקי כלפי סובביו, כי רק לב שהוא חף ונקי מקנאה ואו שנאה הוא זה שיוכל להביט אל זולתו בעין טובה. ועל זה אמר התנא רבי אלעזר בן ערך (אבות ב, יג), שהדרך הטובה שידבק בה האדם היא לב טוב! ואף רבו, רבן יוחנן בן זכאי, הסכים עימו בזה ואמר: "רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריים". ומדוע? מפני שלב טוב כולל בתוכו את כל המעלות האחרות.

ועל זה יתפלל האדם ויבקש (תהלים נא, יב): "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹקִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי".

אלפי תשפ"ב

בית המקדש מקור החיות

מי שכואב לו – סימן שהוא חי!

אמרו חז"ל (תענית ל:): "כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה".

רבי אליהו לופיאן זצ"ל היה מדייק מדברי הגמרא הללו: לא נאמר: "זוכה ויראה בשמחתה" בעתיד, אלא "זוכה ורואה" בלשון הווה.

אם אדם מצטער ומתאבל על ירושלים, הרי זה סימן שהוא חש את האבידה הגדולה. הוא מרגיש את החסר הרוחני הנורא, ודווקא משום כך יש לו כבר עכשיו חיות רוחנית.

כדי להמחיש את הדברים, נביא את דבריו של רופא אחד, שאמר לנו כך: אם ישנה דלקת במקום כלשהו בגוף, סימן שהגוף בכללותו בריא, משום שגוף חולה מאוד אינו מסוגל להתנגד למחלה, והתוצאה היא, שהגוף מאפשר למחלה לעשות בו שמות. כשמערכת העיכול אינה בריאה, היא סופגת גם אוכל מקולקל ורקוב. כשהמערכת תקינה, היא פולטת את האוכל הרקוב באמצעות הקאות בלתי פוסקות.

לענייננו: כשאדם כואב את היעדר השכינה, סימן שהוא חי. כשאדם אינו מרגיש את כאב השכינה, סימן שהוא נטול חיות. הרגשות הרוחניים שלו מתו לחלוטין, אין לו שום תחושה, אין בו שום רוממות.

טוב לו בקילוגרם קמח שלו ובחצילים, יש לו חומוס וגם פיתה, ואם כך - מבחינתו הכול בסדר. זו אחת מהשלכות החורבן הנוראות: אנשים מתים מבחינה רוחנית.

"כל המתאבל" – יש בו זכות הנפש

"כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה". "זוכה" מלשון זכות. אם הוא מתאבל על ירושלים, הרי זה סימן שיש בו זוך וטוהר. רגשותיו הרוחניים עדיין זכים.

יהודי אחד היה גר בהרצליה, ופעם בכמה חודשים היה מגיע אל ה**סטייפלר** זצ"ל. תינה האיש את צערו באוזני הסטייפלר: "הרב, אינני מסוגל לראות את חילולי השבת שם! איני יכול לסבול את חוסר הצניעות הנורא! איני יכול עוד לגור במקום הזה"! הסטייפלר עודד אותו ואמר: "צריך יהודי כמוך גם בהרצליה, שיראו צורת יהודי של פעם. תישאר, זקוקים לך שם". במשך כמה שנים חזר על עצמו התהליך הזה, עד ששנה או שנה וחצי לא הגיע האיש. יום אחד פגש אותו הסטייפלר ושאלו מה קרה שהפסיק להגיע. אמר לו האיש: "ברוך ה', הברכות של הרב התקיימו. התחלתי להתרגל..."

הזדעזע הסטייפלר ואמר: "התרגלת?! עזוב את המקום מיד! עבור דירה לבני ברק, עכשיו, ללא שום שהות!"

כל זמן שכואב לו מאוד לראות חילולי שבת וקשה היה לו לשאת את חוסר הצניעות - הוא היה חי. ומאחר שהיה חי, היה יכול להמשיך לגור במקום כדי שהתושבים יראו מהי צורת יהודי אמיתי. מרגע שכבר לא מפריעים לו חילולי השבת ושאר העוונות הנעשים בריש גלי - הוא חייב לברוח, להימלט משם כל עוד נפשו בו. כבר אין כאב?! אין תגובה דלקתית?! סימן שהגוף חולה מאוד.

"דולה ומשקה" – בגשמיות וברוחניות

"מקדש" אותיות "דמשק". "דמשק" פירושו דולה ומשקה, כפי שמבואר בגמרא על אליעזר עבד אברהם, שנקרא "דְמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר": "אמר רבי אלעזר, שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים" (יומא כח:). בית המקדש היה "דולה ומשקה" כל טובה שבעולם. ממנו הגיע כל השפע, הרוחני והגשמי לעולם.

הגאון מוולנא, בפירושו לשיר השירים, מפרש על הפסוק: "כְּמִגְדַל דָּוִד צְוָאֲרָךְ" - רמז למקום המקדש. מדוע נמשל בית המקדש בצוואר? עיקר חיותו של האדם מצויה בצוואר.

שם נמצאים הקנה והוושט. שם מצוי החיבור בין הרוחניות, שהיא עיקר מציאותו של האדם, לבין הגשמיות, שתפקידה לשרת את הרוחניות. דרך הוושט נכנס המזון הגשמי לתוך הגוף. בתוך הגוף עובר המזון את כל התהליכים הנצרכים. הוא מעובד ומפורק על ידי החומצות והאנזימים ושאר השרתים, עד שנוצר הדם, המספק חיות לכל האיברים. הקב"ה זן את העולם כולו בחן, בחסד וברחמים, וכל השפע הגשמי שהוא מרעיף על כל העולם עובר דרך בית המקדש, שהוא כ"צוואר".

רש"י בפירושו על קהלת מבאר ששלמה המלך הכיר את כל הערוצים והנתיבים המובילים את כל הטובה והשפע הגשמי ממקום המקדש לכל קצוות תבל. כל המחצבים, כמו הנפט והזהב, וכל המזון והמים - השורש של כולם נעוץ בבית המקדש, ושלמה המלך ידע והכיר את מסלולם.

הגמרא אומרת, שאילו ידע נבוכדנצר שכל העוצמה שלו וכל השפע הכלכלי שיש לו מגיעים על ידי בית המקדש ובזכות בית המקדש - לא רק שלא היה מחריב את המקדש, אלא היה מביא מיליוני חיילים לשמור על המקום הקדוש.

בחג הסוכות הוקרבו בבית המקדש 70 פרים כנגד 70 אומות. למה דווקא בסוכות מקריבים לזכות האומות? כי בחג הסוכות נידונים על המים, ואף בני אומות העולם זקוקים למים כדי לחיות. לכן היו מקריבים קורבנות כנגדם, כדי שיבוא גם להם השפע הנובע מבית המקדש.

השפעת השפע הגשמי נמשלת לוושט. הקנה מסמל את הרוחניות. על ידי הקנה נכנס אוויר מלמעלה ויורד למטה דרך הריאות. על ידי הקנה גם עולה האוויר למעלה. על ידי הקנה יש לאדם יכולת הדיבור.

בית המקדש מחבר בין עליונים לתחתונים - בבית המקדש היו ישראל מתפללים ומקריבים קורבנות, כוהנים בעבודתם ולווים בשירם ובזמרים. התפילה והקורבנות היו עולים למרום ועושים נחת רוח לבורא. **בית המקדש מכונה אפוא 'צוואר', ועיקר החיות של העם נמצאת שם.**

ידוע המושג ההלכתי: "פסיק רישיה ולא ימות", כלום ניתן לחתוך ראשו של תרנגול והוא לא ימות?! אם חותכים את הצוואר, שהוא המגשר, כבר אין חיים.

זהו שאנו אומרים בברכות ההפטר: "רחם על ציון כי היא **בית חיינו**" - בלי ציון אין לנו חיים. [דורש טוב - בין המיצרים]

יסוד הבניין של האדם

אני אומר לכם מתוך עובדות קיימות ומניסיון של עשרות שנים, שיסוד הבניין של האדם לכל החיים אינו הכשרונות אלא רק מידותיו. אם יש לאדם מידות טובות - אזי יש לו עתיד מזהיר, ואם ח"ו המידות הן אחרות - הוא רחוק מהכול! אומנם יכולים לטעות בו, אבל האמת שהוא רחוק לגמרי מהמעלות. וכך ראינו אצל כל גדולי הדורות, שיסוד היסודות אצלם היה ממידות טובות.

זכיתי לשמוע שיעורים אצל הגאון הגדול רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. ראינו אצלו את האהבה והחביבות שהראה לתלמידיו, וכששמע הערה נכונה מאיזה תלמיד היה שומע ומקבל, וחוזר ומזכיר בשמו כמה וכמה פעמים באהבה שאין לה גבול. זכורני שפעם אחת ישב בחור אחד אצל הרב ואמר לו סברא בלימוד. מיד פנה לרבנית וביקש ממנה 'משקה'! הרב ידע מתי צריך לעודד בחור, ועל ידי הנהגה זו בנה את התלמיד. כשהיה שומע מתלמיד סברא שאינה מתוקנת, מיד היה אומר: "מסתמא כיוונתם לומר כך וכך", והיה מרחיב ומבאר למה צריך לומר כך ודווקא כך, והתלמיד היה מקבל את ההרגשה שאכן התכוון לזה. [בינת המידות]

חטא המרגלים - שנאת חנם - השורש

לחורבן הבית

מנין נלקחה מטבע הלשון "בין המצרים"? כתב ה'כלי יקר': אמנם ירמיהו הנביא כתב כלשון הזה במגילת איכה (א, ג): "כָּל רִדְפֵיהֶּ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמִּצְרַיִם", אך העומק הוא שבעצם ירמיהו הנביא שאל את הלשון הזו מהפסוק בפרשתינו: "בֵּין פְּאָרֶן וּבֵין תַּפְּלָה". שכן 'פארן' - זהו חטא המרגלים, ו'תופל' הוא חטא העגל (וזה לא כרש"י שביאר שתופל הוא החטא במן), אלא תופל מלשון "נְבִיאִיךָ חָזוּ לָךְ שָׂוֹא וְתַפְּלָה" (איכה ב, יד) - מלשון בית תיפלה של עבודה זרה. ועל כן, ביום "ז בתמוז נשתברו הלוחות בגלל חטא העגל (תופל), וביום תשעה באב נחרב בית המקדש בשל חטא המרגלים שהיה באותו היום (במדבר פארו), ו"בין המצרים" הוא בין שני החטאים הללו: "בֵּין פְּאָרֶן וּבֵין תַּפְּלָה".

מוסיף ה'כלי יקר' לבאר: אף על פי שידוע ששני בתי המקדש נחרבו בתשעה באב, אף על פי כן צמים פעמיים: ב"ז בתמוז וב-ט' באב.

ומדוע צמים גם ב"ז בתמוז? כיון ש"ז בתמוז מתייחס לחורבן בית ראשון, ותשעה באב מתייחס לחורבן בית שני. ומעתה יאירו דברי הגמרא (יומא דף ט): בית המקדש הראשון נחרב בעוון עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, וזה בדיוק כפי שחטאו בראשונה בחטא העגל - ב"ז בתמוז, כי צום זה מתייחס כלפי בית ראשון שחטאו בו בעבודה זרה, כמו אבותינו שחטאו בעגל, ולכן נחרב.

ובית המקדש השני נחרב בגלל שנאת חנם. ומתי נולדה בעם ישראל "שנאת חנם"? שואל ה'כלי יקר', ומתריך: **בחטא המרגלים!** והראיה, שאמרו: "בְּשִׁנְאָת ה' אֲתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (דברים א, כז).

וכפי שהמרגלים חטאו בשנאת חנם, כך בבית שני חטאו בשנאת חנם, ולכן נחרב. אלא שתמוה: כיצד אמרו עם ישראל דבר שכזה? וכי כל מה שעשה להם הקב"ה ניסים גלויים במצרים ועל הים, נתן להם תורה באותות ובמופתים וזיכה אותם בכל יום ויום במן, באר, ענן ושפע רוחני וגשמי - והכל "בשנאת ה'", הכל בשביל "להשמידנו"? כיצד עלתה כזו במחשבתם להעליל שהקב"ה שונא אותם בעיצומו של שפע משמים? אלא אדרבא, הם היו אלו שהיו ממורמרים והרגישו שנאה בליבם.

והדברים קשים מלאומרים, אבל מפורשים ב"לקוט שמעוני" (רמז תת"ה), וברש"י (א, כז): "ה' היה אוהב אתכם, אבל אתם שונאים אותו", וכפי שהם חשו כלפיו, כך גם חשבו שהוא מרגיש כלפיהם, ושונא אותם. וכיון שהרגיש כל אחד שנאה כלפי חברו, היו הם משוכנעים שגם הקב"ה שונא אותם, וכך נולדה בחטא המרגלים "שנאת חנם", ופְּשָׁה הנגע בזמן בית שני בעם ישראל!

ומתבאר מה'כלי יקר': חטא העגל הוא כנגד חורבן בית ראשון, שבשניהם חטאו בעבודה זרה. וחטא המרגלים הוא כנגד חורבן בית שני, שבשניהם חטאו בשנאת חנם.

אולם עדיין יש לחדד: היכן רואים בפסוקים שנאת חנם בין איש לרעהו? הרי בחטא המרגלים מודגשים בעיקר שני חטאים: דיבת הארץ רעה - לשון הרע על ארץ ישראל, וכפירה בקב"ה - שאמרו: "חֶזֶק הוּא מִמֶּנּוּ" (במדבר יג, לא). וא"כ מניין שהייתה "שנאת חנם" בין איש לרעהו?

מבאר הרב פינקוס זצ"ל את עומק המושג "שנאת חנם": ה"חובת הלבבות" (שער ו', פרק י') והרמב"ן (אגרת הרמב"ן) מבארים את שורש מידת הענווה - שעלינו להרגיש באמת ובתמים שכל אדם ואדם טוב יותר מאתנו.

והביאור בזה - האדם צריך לחפש תמיד דבר בו השני עדיף עליו, ובזה יתמקד, שהשורש של "שנאת חנם" הוא "עין רעה", למצוא משהו רע אצל השני, "ולהיתפש" בנקודה הזו מבין כל המעלות שיש בחברו, ואז לשנוא אותו על כך. ומעתה, אומר ה'חפץ חיים', השורש העמוק של "שנאת חנם" הוא "לשון הרע". כי כל המקור לשנאת איש את רעהו, הוא בכך שמביטים באופן שלילי על מעשי הזולת, ואז "רצים" לספר לכולם. תחילתו ב"עין רעה" וסופו ב"לשון הרע"!

ונפלאים הדברים, שכן כאשר סוף סוף מוצא אדם "מום" בחברו, "פגם" בהליכותיו "וחיסרון" בהנהגתו - קצרה הדרך לכך שיביט עליו בצורה מזלזלת, ואף ישתף חבר נוסף במה שגילה. ואם לא די בזה, הוא אף יצדיק את מעשיו בכך שעל אדם בזוי ושפל "מצוה" לספר לשון הרע, למען לא ילמדו מדרכיו. אותו אדם ישכח רק "פרט קטן" - שגם הוא לוקה בחסרונות. כיון שכך, יבואר באופן נפלא, שהשורש של שנאת חנם נעוץ בחטא המרגלים. שכן השורש הוא "עין רעה" כלפי הזולת, והתוצאה הישירה היא לחשוב וגם לדבר עליו "לשון הרע".

וזה בדיוק מה שהמרגלים עשו: הביטו בארץ ישראל בעין רעה, חיפשו בה פגם, ומצאו, וקצרה הדרך לדבר על הארץ לשון הרע - "אֶרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֵיהָ" (במדבר יג, לב), "פירותיה משונים", ולא השכילו להבין שאדרבה, זו מעלת ארץ ישראל - שפירותיה משובחים, ומגדלת עם של גיבורים, ואף הגויים מתו למענם ולטובתם, על מנת שלא ישימו לב אליהם ולא יגרמו להם נזק.

ואם תאמר: הלא דיברו לשון הרע על דומם, ואם כן מדוע נענשו בחומרה כה רבה, הרי הארץ לא נפגעה מהם? אלא שהסוד נעוץ בכך, שלשון הרע הינו התמקדות ברע, ולא משנה של מי או על מה. ולכן, העין הרעה בה הביטו כלפי ארץ ישראל, והלשון הרעה שדיברו עליה, הם-הם השורש ממנו גדלה וצמחה אותה "עין רעה" בה החלו עם ישראל להביט איש כלפי רעהו. משום שהלשון הרע שאמרו על דומם כמו ארץ ישראל, מרמז על לשון הרע שאמרו איש על רעהו, שהוא חמור הרבה יותר.

והיסוד העולה הוא אחד - כפי שהביטו על ארץ ישראל בעין רעה ודברו עליה לשון הרע ומאסו בה, כך מאסו איש ברעהו, הביטו בעין רעה על חבריהם, דָּבְרוּ לשון הרע ושנאו זה את זה, ומכאן צמח השורש לשנאת חנם שהיה בבית שני.

ואם אלו היו הסיבות לחורבן הבית, וכיצד נזכה לכך שיבנה בית המקדש במהרה? - אך ורק אם נתחזק בשני היסודות העצומים הללו: האחד - שנביט בעין טובה על חברינו ונימנע מדיבור לשון הרע, כי כנגד שנאת חנם מוכרח שהתיקון יהיה באהבת חנם.

ובנוסף, שנתחזק באמונה אמתית בהקב"ה, כפי שאמר חבקוק הנביא, שמספיק דבר אחד בלבד בדורות האחרונים: "צדיק באמונתו יחיה"!

ובזכות האמונה (שהיא השורש) ואהבת החינם (שהיא התוצאה) - יבנה בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן!

ה' אלוֹקֵיךָ עִמָּךְ לֹא חָסְרָתָ דְבָר" (ב, ז) - שיהיה שם שמים שגור בפיד

בנתינת צדקה, וכיוצא בזה, והרי הוא כמכבה אש בתבן, שלפי רגע נכבה האש אבל אחר כך מתלהב ביותר. וגם דומה למי שהוא צמא, ומרווה צמאו במים מלוחים, שלפי רגע זו מרווה הצמא, אבל אחר כך יצמא ביותר ויותר. אלא יפשפש אולי חטא באיזה ממון ויחזירו לבעליו, או אולי מנע איזה צדקה, ויתן ויחזור ויתן, ויודה לה' ויהיה מודה ועוזב.

מז. וכן כשהולך לעשות איזה עסק, יאמר: אני הולך לעשות זה ברשות ה' יתברך ולמען שמו, ויתפלל תפילה קצרה, זו נוסחה: 'רבונו של עולם, בדברי קדשך כתוב לאמר 'הַבּוֹטָח בַּה' חֶסֶד יְסוּבְּנָו' (תהלים לב, י), וכתוב (נחמיה ט, ו) 'וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כָּל־שׁוֹרְטֵי חַלְוֵי חַיִּים לִיתֵן בְּרַכָּה בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בְּפַעֲלוֹתָי'.

מח. וכל מה שיקרה לאדם, יאמין שהוא מאיתו יתברך, כגון שפגע בו אדם רע וזלזל ובייש אותו וקללו, יקבל באהבה, כי ה' אמר לו קלל והוא שלוחו של מקום מפני חטאיו, כמו שאמר דוד על שמעי בן גרא (שמואל ב' טז, י).

ככה יתנהג בכל המקראות הן טובים הן רעים, יאמין ויאמר: 'מאת ה' היתה זאת'. עיין שם וינעם לך. ובזה אפשר לפרש כוונת הפסוק (בראשית טז, ב): 'וַיִּהְיֶה ה' אֵת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ', שבא ללמדנו שתמיד צריך אדם להזכיר שם שמים בפיו ולומר קודם כל דבר שעושה, בעזרת ה', בעזרת האל-וישועתו, וכיוצא וכך יצליח. וזהו סיבת הצלחתו של יוסף שהיה איש מצליח כי שם שמים תמיד היה שגור בפיו. השם יתברך יעזרנו על דבר כבוד שמו אמן. [ע"פ צרור המור דברים]

אפשר לפרש בדרך דרש ורמז, "ה' אלוֹקֵיךָ עִמָּךְ", דהיינו שהאדם שגור בפיו אם ירצה ה' או בעזרת ה' וישועתו וכיוצא, לא יחסר לו דבר, וכמו שמצינו מעשה שהובא באוצר המדרשים (אלפא ביתא דבן סירא, עמוד 39) וזה לשונו: מעשה באדם אחד שהיה עשיר גדול והיו לו קרקעות הרבה ולא היו לו שוורים לחרוש אותם, מה עשה אותו האיש נטל כיס של מעות שהיו בה מאה דינרין והלך לעיר אחת לקנות שוורים או פרות לחרוש קרקעותיו, וכשהיה הולך בדרך פגש בו אליהו הנביא זכור לטוב, אמר לו להיכן תלך, אמר לכפר לקנות שוורים או פירות, אמר לו אמור אם יגזור השם, אמר אם יגזור או לא יגזור הרי מעותיי בידי ואעשה צרכי, אמר לו ולא בהצלחה, הלך לאותו דרך לעשות צרכו ונפל לו כיסו, וכיון שהלך לכפר השוורים לעשות סחורתו שלח ידו ליקח הכיס לתת המעות ולא מצא כלום, מיד חזר לביתו במר נפש ונטל ממון אחר שנית והלך לכפר אחר כדי שלא יפגע בו אליהו, וכשהיה מהלך בדרך פגע בו אליהו ז"ל ונזדמן לו כזקן אחד ואמר לו להיכן תלך, אמר לו לקנות שוורים, א"ל אמור אם גזור השם, אמר לו אם יגזור או לא יגזור הרי מעותיי בידי ואיני מתירא מכלום, מיד הלך האיש לדרכו וכשהיה הולך בדרך נתן לו אליהו שינה ושכב בדרך ויישן ונטל אליהו אותו הכיס מידו, וכשהקיץ משנתו לא מצא כלום, וחזר לביתו בפחי נפש ונטל ממון שלישי והלך לו.

פגע בו (פגש אותו) אליהו ז"ל אמר לו להיכן אתה הולך, אמר לו לקנות שוורים אם יגזור השם, אמר לו לך לשלום ובהצלחה. מיד החזיר לו אליהו ז"ל כל מעותיו והכניסם לכיסו והוא לא ידע מאומה ממעותיו, ומיד הלך לקנות שוורים ומצא שם שתי פרות אדומות שלא היה בהם שום מום, ואמר לבעליהן בכמה הפרות האלו אמרו לו במאה דינרין, אמר אין עמי מאה דינרין, מיד הכניס ידו לתוך כיסו ומצא שם שלש מאות דינרין, ומיד קנה אותם הפרות ועשה כל צרכיו וקנה שוורים. עיין שם.

וראה להגאון רבי ישעיה הלוי הורביץ ז"ל בספרו שני לוחות הברית (שער האותיות אות אל"ף - אמת ואמונה אותיות מו, מז, מח) שכתב, וזה לשונו: **מו.** בכלל דביקות האמונה, שיאמר על כל פעולה שרוצה לעשות, אפילו לזמן קרוב, יאמר: **אעשה זה אם ירצה השם**, הן שיהיה דבר גדול או דבר קטן, וסימנך **וְעֵצָתָה ה' הִיא תְּקוּמָה** (משלי יט, כא), **'היא' ראשי תיבות א"ם י'רצה ה'שם**, ואז **'תקום', ו'א"י'ה מקום כבודו'** (קדושת כתר מוסף שבת וי"ט).

וכן אם ירצה לעשות איזה משא ומתן, כגון לקנות או למכור איזה סחורה, יאמר: אני בוטח בה' ומקווה בזו הסיבה ישלח לי ה' יתברך מזונותיי וצרכיי, כי היעשה ה' ארובות בשמים, להוריד לו שק מלא מעות, רק השם יתברך מזמין ברצונו הטוב על ידי הטבע, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ילקוט שמעוני ח"ב רמז תתפ"ג), **'יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ'** (דברים יד, כט), יכול אפילו יושב בטל, תלמוד לומר (שם) **'אשר תעשה'**.

ויבטח כי העסק זו היא הסיבה ששולח לו השם יתברך הקצוב לו, וכן כתב ב'חובת הלבבות' (שער הבטחון סוף פרק ג). ואם הרוויח, יאמר: הרווחתי בעזרת השם יתברך, כמו שכתוב (דברים ת, יח) **'וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי (ה') הוּא הַנִּתֵּן לְךָ כָּח לַעֲשׂוֹת חֵיל'**.

וכן להיפך, אם אירע לו איזה רעה או הפסד, יאמר: מאת ה' היתה זאת לי עבור איזה חטא, ויפשפש במידה כנגד מידה, ויתקן המעות, לא כמו איזה בלי דעת נמשל כבהמות, כשמזמין השם יתברך הפסד בממון, אז אחר כך מקמץ

ממקומך מלכנו תופיע. ותמלוך עלינו כי מחכים אנחנו לך.
מְתֵי תַמְלֹךְ בְּצִיּוֹן.
בקרוב בימינו לעולם ועד תשכון.

בברכת התורה ריון ברירה

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמָה' מַעֲנָה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: **חיים בן דוד ורחל** - ה' אב אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן ינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בן חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.
ציווג הגון: זהבה בת אטונג'ימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה חלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עזר בן גר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת מארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה שושנה ריזל בת מינה מיטל בת לולו שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר) יובל בן שלומית: אושר בת אורנה הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מוזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: **Ronbarina@gmail.com**
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים